

EKSAMEN I

REVISJON

i henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning
av 1.12.2005

fredag 16. desember 2011

kl. 09.00 – 15.00

Oppgavesettet består av i alt 5 oppgaver på 4 sider, inklusive denne siden.

Tillatte hjelpemidler:

- Revisors håndbok (i 2011 også ISA på Norsk)
- Norges lover
- Særtrykk eller samlinger av lover og standarder uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Ikke- kommuniserbar kalkulator (tømt for evt. minne)

Besvarelsen av oppgavene skal i størst mulig grad begrunnes i og inneholde referanse til lover og andre autoritative regelverk.

Hvis det anses nødvendig å ta forutsetninger grunnet ufullstendige eller uklare opplysninger, skal det redegjøres for forutsetningene i besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

OPPGAVE 1 (anslått tid: 1,5 t)

Sofabonden AS er et selskap som importerer møbler fra europeiske og asiatiske produsenter og selger en gross til detaljistorganiserte kjeder og selvstendige møbelforretninger i hele Norge. Selskapets hovedkontor og lager ligger på et industriområde i utkanten av en av byene i Østfold.

Alt salg skjer på 30 dager kreditt. Selskapet har en omsetning i størrelsesorden NOK 200 mill og balansesum NOK 100 mill. Varebeholdningen utgjør ca 30 prosent av balansesummen, og kundefordringene ca 10 prosent. Resultat før skatt har de siste årene ligget relativt stabilt på ca 4 prosent av omsetningen.

Østrev AS er et middels stort revisjonsselskap. Det er tre eiere, som alle er statsautoriserte revisorer og ansatt i selskapet. Østrev har revidert Sofabonden siden 1995, og i de siste ti årene har registrert revisor Eldar Mikkelsen, som ikke er aksjonær i Østrev, vært ansvarlig for oppdraget. Bortsett fra en presisering om ulovlig lån til en aksjonær i 2007, har det vært avgitt normalberetning i alle årene Østrev har revidert selskapet.

Du har vært ansatt i Østrev i tre år, og du er med på revisjonen av Sofabonden for første gang. Revisjonsteamet består av Eldar, deg og en nyansatt medarbeider, Anna Ness. I alle år har det vært innhentet bekreftelser fra kundene i relativt stort omfang, for å oppnå bevis for eksistens av og eiendomsrett til kundefordringene 31.12. I et planleggingsmøte hevder Anna at det vil gi betydelig tidsbesparelse å bruke ”negativ bekreftelse”, det vil si at revisor ber om svar bare hvis oppgitt saldo for kunden ikke stemmer med kundens regnskaper.

Spørsmål a)

Forklar forskjellen mellom negativ og positiv bekreftelse, og hvorfor det er arbeidsbesparende med negativ bekreftelse. Er negativ bekreftelse egnet for innhenting av revisjonsbevis for eksistens av og eiendomsrett til kundefordringer? Begrunn svaret.

I alle år er det innhentet saldobekreftelser pr. 31.12., men i år beslutter Eldar å sende ut saldoforespørslene tidlig i november, og at kundene bes bekrefte saldo pr 31. oktober. Hensikten er å redusere arbeidsbelastningen rundt og etter årsskiftet.

Spørsmål b)

Redegjør for revisjonsmessige problemer knyttet til at bekreftelsene innhentes pr 31. oktober, og hvordan revisor kan løse problemene.

Det blir besluttet å sende saldoforespørsel (positiv bekreftelse) til samtlige kjeder (3 stk) og til alle enkeltstående møbelforretninger med saldo pr 31. oktober over NOK 500 000 (7 stk). Utvalget dekker ca 80 prosent av den totale fordringsmassen.

I svaret fra en av de selvstendige møbelforretningene opplyses det at deres regnskap viser en saldo som er NOK 150 000 lavere enn den saldoen som er oppgitt i forespørselen. De legger ved en utskrift av leverandørkontoen for Sofabonden AS, som viser at en faktura pålydende NOK 150 000, med forfall 25. oktober, ble betalt 23. oktober. Du sjekker kundens konto i Sofabondens regnskap og finner ikke spor av innbetalingen. Derimot finner du at kravet på kr 150 000 er kostnadsført som tap på krav 10. november.

Spørsmål c)

Hvordan vil du følge opp dette? Angi hvilke revisjonsbevis du vil innhente, om du vil ta saken videre og i tilfelle hvordan.

Resultatet av innhenting av saldobekreftelser er forøvrig:

- Kunden bekrefter saldo uten anmerkninger: Samtlige kjeder og 5 enkeltstående møbelforretninger, total saldo ca NOK 6 mill.
- Svar med avvik: 1 enkeltstående møbelforretning (se opplysningene over), saldo ca NOK 750 000
- Ikke-svar (etter purring): 1 enkeltstående møbelforretning, saldo ca NOK 600 000
- Forespørsel i retur, merket ”adressat ukjent”: 1 enkeltstående møbelforretning, saldo ca NOK 550 000

Spørsmål d)

Forklar hvordan du vil følge opp det manglende svaret og forespørselen som kom i retur.

OPPGAVE 2 (anslått tid: 1,5 t)

Oppgaven dreier seg fortsatt om Østrevisjon og Sofabonden (se oppgave 1). Sofabonden eier sitt eget forretnings- og lagerbygg, og det er ansatt en eiendomssjef som har ansvaret for vedlikehold av bygningsmassen. Han har fullmakt til å inngå avtaler med håndverkere og å kjøpe inn nødvendig vedlikeholdsmateriell, og han attesterer på inngående fakturaer for alt som har med vedlikehold av bygningene å gjøre. Fakturaer over NOK 10 000 skal også attesteres av kontorsjefen, og regnskapsavdelingen kontrollerer at fakturaene er attestert i henhold til dette før de bokføres.

Eldar ber deg planlegge revisjonen av kontoen for bygningsmessig vedlikehold. Årets kostnader er på ca NOK 850 000, som er betydelig høyere enn både årets budsjett og tilsvarende kostnad forrige år.

Spørsmål a)

Hvordan vil du planlegge revisjonen av vedlikeholdskostnadene? Baser svaret på risikomodellen og betraktninger om påstander og kontrollretning.

Under revisjonen av vedlikeholdskostnadene kommer du over tre fakturaer fra selskapet Hemsedal Laftebygg AS. To av fakturaene er på NOK 9 000 og en er på NOK 7000, og de er attestert av eiendomssjefen. Datoen er den samme på alle fakturaene, og teksten, ”diverse bygningsarbeid”, er også den samme. Fakturanumrene er 435, 436 og 437. Fakturaene er registrert i Sofabondens regnskap med et par ukers mellomrom. Så vidt du vet har Sofabonden ikke andre bygninger enn forretnings- og lagerbygget i Østfold.

Spørsmål b)

Vil du følge opp disse tre fakturaene, og i tilfelle hvorfor og på hvilken måte?

Revisjonsberetningen undertegnes av Eldar og oversendes styret i Sofabonden AS i slutten av april. En av eierne i Østrev AS får ved en tilfældighet se innkallelsen til generalforsamling i Sofabonden AS kort tid etterpå, og der fremgår det at Eldar er

foreslått valgt som arbeidende styreformann i selskapet. Eldar blir innkalt til et hastemøte med eierne i Østrev AS og forteller at han ble forespurt og sa seg villig til å ta stillingen i Sofabonden AS i mars. Fordi han var usikker på om styret ville få flertall for sin innstilling på generalforsamlingen, hadde han ventet med å si opp stillingen i Østrev AS. Hvis han blir valgt, vil han si opp og fratse sin stilling i Østrev AS etter utløpet av ordinær oppsigelsestid.

Spørsmål c)

Redegjør for eventuelle problemer situasjonen medfører og hvordan Østrev AS kan løse problemene.

OPPGAVE 3 (anslått tid: 1,0 t)

Forklart forskjellen og sammenhengen mellom totalvesentlighetsgrense og arbeidsvesentlighetsgrense.

OPPGAVE 4 (anslått tid: 1,0 t)

Av revisorlovens § 2-3 framgår en plikt for styret i revisjonspliktige selskaper som ikke er små til hvert år å avholde et møte med revisor uten at den daglige ledelse er til stede.

Spørsmål

Redegjør først for lovregler og standarder for kommunikasjon mellom revisor og revisjonspliktige selskaper og angi deretter hva denne konkrete lovbestemmelsen kan bidra til.

OPPGAVE 5 (anslått tid 1,0 t)

Spørsmål a)

Hvilke revisjonsstandarder regulerer vurderinger og konklusjoner knyttet til vesentlige feil i et årsregnskap?

Selskapet B har balanseført varelageret til anskaffelseskost kr. 1 500 000, mens virkelig verdi utgjør kr 1 000 000, noe revisor vurderer at utgjør et vesentlig avvik fra regnskapslovens regler, men ikke som gjennomgripende for regnskapet.

Spørsmål b)

Hvilke konsekvenser får dette for revisjonsberetningen for 2011? Begrunn.

Selskap C har også balanseført varelageret til anskaffelseskost kr. 1 500 000, mens virkelig verdi utgjør kr 1 000 000. I tillegg er kundefordringene balanseført til pålydende kr 2 200 000, mens revisors vurdering er at virkelig verdi av disse utgjør kr 1 700 000. Revisor anser begge forholdene som avvik fra regnskapslovens regler og som vesentlige og gjennomgripende for regnskapet.

Spørsmål c)

Hvilke konsekvenser får dette for revisjonsberetningen for 2011? Begrunn.